

בעקביות ובתקיפות, אנו עדים לדרישה גוברת מצד החברה האזרחית שעסקים ייקחו אחריות על הזיהום שפעילותם מייצרת לכל אורך חיי מוצריהם ולפעול לפי העיקרון של "המזהם משלם". חקיקה, אמנות בינלאומיות ולחץ ציבורי מאלצים את בעלי העסקים לחשב את עלויות אותו זיהום במסגרת הוצאותיהם. דוגמא לכך אפשר למצוא בהיקפים הגדלים של סחר בגזי חממה (עמ' 4), במיטוי של דלקים מזהמים יותר (עמ' 3), ובקנסות על תוצרי הלוואי המזהמים של פעילות יצרנית ביבשה ובים (עמ' 6).

המגמה הזו תתעצם עד אשר פירמות יחויבו להגיש, בדומה למאזן הפיננסי, מאזן אקולוגי, וגם בו יידרשו להראות רווח או לפחות תוצאת אפס מאוזנת. ניצנים לכך כבר כאן: עסקים מחשבים את מכלול ההשפעות הסביבתיות של פעילותם, ממירים אותם ליחידות שוות ערך לפליטה של פחמן דו-חמצני ומחזירים לסביבה את שגרעו ממנה (עמ' 5). בישראל, 'מעלה' הציבה לעצמה יעד להוביל את המהפכה הנקראת "Carbon Neutral". נשמח לסייע לעסקים שירימו את הכפפה.

חודש טוב!

תוכן העניינים

- סביבה וחברה ..... עמוד 2
- תחבורה ותעופה ..... עמוד 3
- גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים ... עמוד 4
- שקיפות ודיווח בעסקים ..... עמוד 5
- חקיקה ופסקי דין ..... עמוד 6

ארועים סביבתיים בחודש הקרוב

23/6/05 – כנס בריאות וסביבה-
אוניברסיטת תל אביב

12/7/05 - הכנס השנתי ה-10
של חיות וחברה: "בעלי חיים בחברה:
מעמד, עמדה ותודעה" – אונ' ת"א

אסיף-אסטרטגיות בע"מ עוסקת ביזמות ופיתוח עסקי באמצעות הטמעה של מחויבות לסביבה באסטרטגיה

ובפעילות הכוללת של ארגונים. אנו מתמחים בפרויקטים ייחודיים בהם טרם התגבשה תורה סביבתית-עסקית סדורה: בניהול סביבתי, בבניית שקיפות, בדיווח ודיאלוג ציבורי, בבדיקת טכנולוגיות והשקעות ובהכוונת מחקר, פיתוח מוצרים ושירותים ובשיווק "ירוק".

בין לקוחותינו נמנים: אגד, נשר תעשיות מלט ישראלים, רשות שדות התעופה, דן – תחבורה ציבורית, מעבדות שרון, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד לאיכות הסביבה ואחרים.

סביבה וחברה

משק סגור לאשפה – פתרון לבעיה סביבתית חמורה

כל העוקב אחר התמורות במשק האשפה בישראל לא יכול שלא להבחין בגידול המתמיד בכמויות האשפה משנה לשנה. ישראל הגיעה בשנת 2003 ל-1.65 ק"ג פסולת ביתית לנפש ליום, ומתקרבת בשנת 2005 ל-1.8 ק"ג לנפש ליום.

המזור היחידי לחוליי אשפת ישראל הוא הקמת משק סגור לאשפה ברשות המקומית, כפי שמקובל במרבית מדינות מערב אירופה. משק סגור לאשפה נועד בייסודו להטיל על יצרן האשפה את מלוא העלויות הריאליות הכרוכות בטיפול בה. הוא תואם את הנורמה הסביבתית הרווחת בעולם המתקדם של "המזהם משלם", שכן הוא מטיל לפתחו של יצרן הפסולת את מלוא העלות הריאלית הכרוכה בטיפול סביבתי נכון ובסילוק האשפה.

לכתבה המלאה לחץ כאן - 602

אפשר גם אחרת - תוכנית ההתנקות של ציריך – לחץ כאן- 603

ראש העירייה החליט – דימונה תהיה עיר ירוקה

בעיריית דימונה התקבלה החלטה להפוך את דימונה לעיר בת-קיימא ולהתחיל במהלכים של אימוץ תו התקן לאיכות הסביבה ISO14001.

בדיון שנערך בתחילת מאי הוחלט לרכז מאמץ ולגבש נהלים ודפוסי עבודה בהם הקהילה לוקחת אחריות על איכות הסביבה. בסופו של דבר כל המערכות העירוניות ינוהלו תוך אחריות כלפי הסביבה. בקרוב יגובשו צוותי עבודה שייבנו תוכנית עבודה בכל התחומים: החינוך, תשתיות, תכנון, תברואה, אכיפה, חקיקה ובכלל. מעמותת נגב בר-קיימא מבטיחים שבסוף התהליך יהיו ברחובות דימונה פחי מיחזור, המים יהיו מטוהרים, תאורת הרחוב תהיה סולרית, הצמחייה תהיה בסגנון מדברי ובכלל כל התכנון יתבסס על התאמה לתנאי המדבר.

לכתבה המלאה לחץ כאן- 606

טלפונים סולריים עשויים להיות מסוכנים יותר באזורים מרוחקים

תחנות ממסר המצויות באזורים כפריים ומבודדים, נוטות להיות מרוחקות יותר אחת מהשנייה ביחס לתחנות באזורים עירוניים. כדי לאפשר קליטה נאותה מפצים הטלפונים על-ידי שידור בעוצמה רבה יותר. לכן באזורים אלו טלפונים סולריים עשויים להיות מסוכנים יותר – כך לפי ממצאי מחקר שוודי חדש שפורסם ב *Journal Occupational and Environmental Medicine*. במחקר נמצא כי הסיכון לגידולים במוח היה גבוה יותר לאנשים הגרים באזורים כפריים מאשר לתושבי ערים גדולות, וכי תושבי האזורים המרוחקים אשר השתמשו בטלפונים סולריים במשך יותר משלוש שנים היו בעלי סיכון של פי 3 להיות מאובחנים כבעלי גידול במוח. הסיכון מוכפל פי 4 לאחר יותר מחמש שנים של שימוש בסולרי. החוקרים מציינים שמדגם המחקר מוגבל ויש לחזור עליו בשנים הבאות, עת יצטרפו משתמשים נוספים רבים לקבוצות הנחקרות. כך יתאפשר לבודד את השפעות הסולר מגורמי סיכון סביבתיים נוספים באופן וודאי יותר.

לכתבה המלאה לחץ כאן- 601

למה יערות הגשם באמזונס נכרתים? כדי לספק סויה לאירופה

מצבם של יערות הגשם באמזונס מעולם לא היה גרוע כל כך; דו"ח שפרסמה ממשלת ברזיל בשבוע שעבר חושף שחמישית משטח היערות - ה"ריאה הירוקה של העולם" - כבר הושמדה. בנוסף, אחרי שנים של שיעור נמוך של כריתת יערות הגשם, קפץ בשנתיים האחרונות שיעור הכריתה ב-40%, וממשיך לטפס. לפי הדו"ח, הסיבה העיקרית לכריתת יערות הגשם היא גידולו של צמח אחד - הסויה.

לכתבה המלאה לחץ כאן- 604

הירוקים בברזיל פרשו מהמשלה במחאה על הרכיב יערות האמזונס – 605

פעילי גרינפיס נגד לנד- רובר

פעילי גרינפיס בריטים נכנסו ב-16 במאי למפעל לנד-רובר בסוליהול שבבריטניה ושיבשו את העבודה במקום. הפעילים מחו על הרס הסביבה שגורמים רכבי הריינג'-רובר של החברה, והשביתו חלק מפס הייצור. הם כיבו את המכונות ואחר-כך כבלו את עצמם לכלי רכב בפס הייצור.

"למרות ששינוי האקלים הוא האיום הגדול ביותר על כדור הארץ, לנד רובר ממשיכה לייצר רכבי שטח זוללי דלק, שלכל היותר יצטרפו לגבור על פסי האטה", אמרו בארגון. "ייצור כלי רכב כאלה לשימוש עירוני הוא טירוף, כש-150 אלף אנשים מתים מדי שנה משינויי האקלים", הוסיפו.

לכתבה המלאה לחץ כאן - 608

בדרום קוריאה ינסו להפחית פליטות באמצעות מס על הדיזל

דרום קוריאה, קניינית הנפט הגולמי הרביעית בגודלה בעולם, מתכננת להעלות את המס על דיזל ב- 14.4 אחוזים ביולי, כחלק מהמאמץ לריסון זיהום האוויר.

העלאת המס עומדת בקו אחד עם תוכנית הממשלה להביא את מחיר הדיזל בשוק הפרטי ל- 85% ממחיר הבנזין עד יולי 2007, בשל הבעייתיות הסביבתית שבשימוש בדיזל. במקביל להעלאת המס על דיזל, יקוצץ המס על גפ"מ (גז פחמימני מעובה) ובוטאן באופן שיביא את מחירם ל- 50% ממחיר הבנזין, החל מה- 1 ביולי.

לכתבה המלאה לחץ כאן - 611

כמחצית מתחנות הדלק מזהמות מי תהום

דליפות דלק מצנרת תחנות הדלק ומכליהן אל מי התהום התגלו בכמחצית מתחנות הדלק בישראל - כך עולה מתוצאות בדיקה מדגמית שפרסם היום אגף שפכי תעשייה ודלקים של המשרד לאיכות הסביבה. על פי הערכת המרכז לאיכות ואמינות בטכניון בחיפה, כמות הדלק הדולפת מדי שנה מתחנות דלק ציבוריות נעה בין חצי מיליון ליטרים למיליון וחצי ליטרים.

במשרד לאיכות הסביבה מציינים, שדי בכמות קטנה של דלק כדי לפסול לשתיה כמות גדולה של מי תהום. על פי בדיקות של משרד הבריאות, נמצאו בקידוחי מים באזור תל אביב מרכיבים של דלק ב-11% מהקידוחים. בכמה תחנות דלק שבהן נערכה בדיקה ביוזמת המשרד לאיכות הסביבה, התגלתה שכבת דלק בעובי של עד מטר, הצפה על פני מי התהום.

לכתבה המלאה לחץ כאן - 607

משרד התחבורה דוחה בשנה את הפעלת תקן זיהום האוויר יורו-4

משרד התחבורה דוחה בשנה את הפעלת תקן זיהום האוויר יורו-4 ומאפשר יבוא משאיות כבדות ואוטובוסים מהתקן הקודם (יורו-3) למשך שנה נוספת. המועד המקורי שבו עמדה התקנה המחייבת ליבוא של רכב כבד העומד בדרישות תקן יורו-4 היה ה- 1.10.05, תאריך היעד החדש הוא אוקטובר שנה הבאה.

הסיבה: תשתית אספקת הדיזל בארץ לא הותאמה בזמן לדרישות המנועים מתקן יורו-4 הדורשים תכולת גופרית נמוכה יותר. גם באירופה מתעכב חלק מהמעבר לתקן החדש, זאת עקב קושי של יצרני הרכב לספק דגמים העומדים בכל דרישות הפליטה של התקן.

לכתבה המלאה לחץ כאן - 609

בקרב בישראל: עדיפות לאוטובוסים ברמזורים לחץ כאן - 610

גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים

שוק המסחר בגזי חממה גדל בחדות

המסחר באשרות CO2 גאה השנה עם השקת תוכנית הפליטות של האיחוד האירופי וכניסתו של פרוטוקול קיוטו לתוקף, כך לפי מחקר עדכני של הבנק העולמי.

נפח העסקאות שנעשו בשלושת החודשים הראשונים של 2005 היה גבוה פי 3.5 מזה של כל שנת 2004, וגידול זה בא לאחר גידול של פי 5 בשנת 2004. נפח המסחר הכולל ב- 18 החודשים שעברו בין ינואר 2004 למרץ 2005 מסתכם ב- 56 מיליון טונות.

המחיר על ההקצבות האירופאיות כמעט שולשו מאז ינואר, ובמאי הן עמדו על כ- 16.7 יורו לטון.

[לכתבה המלאה לחץ כאן - 614](#)

תחנת כח המייצרת חשמל מאנרגיית גלים – בקרוב מול חופי פורטוגל

תחנת הכוח המסחרית הראשונה בעולם המייצרת חשמל מאנרגיית גלים תיבנה בקרוב מול חופי פורטוגל. התחנה תיבנה על ידי חברת Ocean Power Delivery ותספק חשמל ל-1,500 משפחות כבר בשנה הבאה.

הטכנולוגיה החדשנית מבוססת על שורה של צינורות, המחוברים זה לזה על ידי צירים, הצפים על פני המים ונעים ביחד עם תנועת הגלים. תנועת הצינורות גורמת לנוזל ההידראולי שבתוכם לזרום. גנרטורים מיוחדים הופכים את זרימת הנוזל לחשמל ושולחים אותו, דרך כבל תת ימי, אל הצרכנים בחוף.

התחנה החדשה תחסוך פליטה של כ- 6,000 טון פחמן דו חמצני שהיו משתחררים אם החשמל היה מיוצר בתחנת כח רגילה המופעלת בדלקים מאובנים (fossil fuels).

[לכתבה המלאה לחץ כאן - 612](#)

[ובקיוטו, יפן – תחנת כח חדשה תופעל באמצעות תוצרי לוואי של אשפה – לחץ כאן – 613](#)

עד 2009 מלאי הנפט בעולם יחלו להידלדל – מזהירים המומחים

מומחים מזהירים, כי מלאי הנפט בעולם יתחיל בשנים הקרובות להידלדל ויגרום להעלאת מחירי הנפט בעולם. להערכתם, כבר בשנה הקרובה, ובוודאי עד סוף העשור, תעשיית הנפט העולמית שצמחה בהתמדה במשך המאה האחרונה, תגיע לשיאה ותתחיל לשקוע.

אם תתאמת התחזית, היא תגרום לשינויים מרחיקי לכת בכלכלה העולמית. יצרניות הנפט הגדולות יתמודדו עם אינפלציה גבוהה, אבטלה וחוסר יציבות כלכלית. לטענת הגיאולוג קנת' דפייס, מאוניברסיטת פרינסטון, צפוי גם "מצב קבוע של מחסור בנפט". המומחים סבורים, כי יעבור עשור נוסף לפחות עד שטכנולוגיות חדשות יוכלו להתחיל לגשר על הפער בין היצע לביקוש.

[לכתבה המלאה לחץ כאן - 615](#)

שקיפות ודיווח בעסקים

המשקיעים הגדולים בארה"ב דורשים שיותר חברות ידונו באופן פתוח בהשפעת שינויי האקלים על רמת הסיכון הכלכלי

12 גזברים של ארה"ב ומאות כלכלנים ומשקיעים מרכזיים אחרים התאספו ב"ועידת פסגה" שנערכה במהלך מאי בארה"ב והתדיינו באמצעים הנדרשים לכך שיותר פירמות ידונו באופן פתוח בסיכון הכלכלי הטמון בשינויי האקלים ובדרכים לצמצמו.

" שינויי אקלים טומנים בחובם סיכונים כלכליים ועסקיים ארוכי טווח לחברות רבות בהם אנו משקיעים – ובשבילנו היום מדובר בכסף שלנו" כך אמר בוועידה גזבר קונטיקט. מבקר העיר ניו-יורק, שבמסגרת תפקידו מנהל ומפקח על 82 מיליארד דולר, אמר כי לאחר שנים של דיונים, קהילת המדענים הגיעה למסקנה כי ההתחממות הגלובלית היא אכן עובדה קיימת, וכעת יש להתכונן לכך שתוצאות ההתחממות יהיו בין השאר אובדן של מיליארדים רבים לחברות הציבוריות. במצב זה של אי ודאות, בעלי העניין והמשקיעים בחברות דורשים מהן לחקור את הנושא לעומק, להתכונן להשלכות הצפויות ולדון בהן עמם בפתירות.

[לכתבה המלאה לחץ כאן - 617](#)

לראשונה – גם בית הוצאה לאור בין הפירמות שנטרלו את השפעותיהן הסביבתיות

New Society Publishers, הוצאה לאור אשר מתמקדת בנושאי קיימות, היא הוצאה לאור הראשונה בצפון אמריקה שאיזנה את השפעותיה הסביבתיות. בכדי לחשב את מכלול ההשפעות הסביבתיות ואת הנדרש בכדי לאזן ממירים את מירב ההשפעות הסביבתיות ליחידות שוות ערך לפליטה של גז החממה העיקרי - פחמן דו-חמצני. פירמה שפעלה לאיזון השפעותיה נקראת על-כן carbon neutral.

השימוש בנייר, דלק חשמל, ואשפה גרמו להשפעות סביבתיות שוות ערך לפליטה של 213 טון פחמן דו-חמצני במהלך שנת 2003. בכדי לאזן מימנה הוצאה לאור פעילויות שגרמו להרחקת 213 טון פחמן דו-חמצני דוגמת נטיעת עצים, אנרגיה מתחדשת ושימור אנרגיה. ניטרול ההשפעות הסביבתיות תופס תאוצה ברחבי העולם. משחקי חבר העמים בשנת 2006, שיערכו במדינת ויקטוריה שבאוסטרליה, מתוכננים להיות carbon neutral, וכך גם משחקי הסופרבול של ליגת הפוטבול האמריקאית שיערכו בדטרויט ב-2006.

[לכתבה המלאה לחץ כאן - 618](#)

אדם טבע ודין: חברות ציבוריות בישראל לא מקיימות את חובת הדיווח בנוגע לאיכות הסביבה

עמותת "אדם טבע ודין" פנתה אל הרשות לניירות ערך בדרישה להבהיר לחברות המגישות לה את דוחותיהן, כי חלה עליהן חובת הגילוי של מידע בקשר לאיכות הסביבה.

מבדיקתם של דו"חות שנתיים שהגישו לאחרונה חברות ציבוריות לרשות לניירות ערך וגם לבורסה, עולה כי חברות רבות אינן מקיימות חובה זו.

העמותה טוענת שבין המפעלים שאינם מקיימים את חובת הדיווח, נכללים גם מפעלים שנמצאו מזהמים בבדיקות פתע של המשרד לאיכות הסביבה, ובהם חברת טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ, חברת כימיקלים לישראל בע"מ הבעלים של חברת רותם אמפרט וחברת תרכובות ברומ, חברת פקר ערד, חברת סולבר וחברת אופיס טקסטיל.

[לכתבה המלאה לחץ כאן - 616](#)

חקיקה ופסקי דין

ועדת הכספים אישרה בקריאה ראשונה הצעת חוק המונעת מענקים ממשלתיים למפעלים מזהמים

מטרת הצעת החוק למנוע מצב בו גוף ממשלתי יממן גופים המזהמים את הסביבה ופוגעים בבריאות כולנו. בהצעת החוק מוצע לקבוע כי במסגרת השיקולים שישקול מרכז ההשקעות למתן סיוע, יהיו גם עמידה בתקנים סביבתיים בהתאם להמלצת יועץ סביבתי שיצורף לדיונו. כן מוצע לקבוע כי במסגרת השיקולים והבדיקות שתבצע ועדת המחקר, והמדען הראשי העומד בראשה, ייבחנו גם עמידת המבקש בתקנים סביבתיים, וכי לוועדה יצורף נציג המשרד לאיכות הסביבה.

[לכתבה המלאה לחץ כאן – 620](#)

ארגונים ירוקים בארה"ב תובעים שתי סוכנויות ממשלתיות על מימון פרויקטים מבלי לבחון את השפעתם על ההתחממות הגלובלית

תביעה תקדימית נגד רשויות ממשלתיות בארה"ב: העמותות גרינפיס וידידי כדור הארץ יחד עם ערים בקולוראדו, אוקלנד וקליפורניה הגישו תביעה נגד בנק Overseas - i Export-Import (OPIC) Private Investment Corporation, בה נטען כי הנתבעים הפרו את החוק בכך שמימנו פרויקטים בסכום של מעל 32 מיליארד דולר מבלי לבחון את תרומתם להתחממות הגלובלית או השפעתם על הסביבה, כפי שנדרש מהם. "הטענה של עורכי הדין של ממשל בוש כי לפרויקטים אלו אין השפעה על זיהום האוויר מזכירה את התקופה בה מדענים שבדקו את הטבק הצהירו כי עישון לא גורם לסרטן והתחמקו מעונש" אומר מנהל המחקר של גרינפיס.

[לכתבה המלאה לחץ כאן – 619](#)

חברת החשמל נקנסה ב-300 אלף ₪ על עבירות זיהום אוויר

חברת החשמל נקנסה ב-22 במאי ב-300 אלף שקלים (שיועברו לקרן לשמירה על הניקיון) וקנס על תנאי של 450 אלף שקלים, בשל הרשעתה בעסקת טיעון בזיהום אוויר מתחנת רדינג ב' בתל אביב. השופטת ציינה כי האנושות הסכימה במשך שנים לפגיעה באקולוגיה על ידי יצירת תעשיות מזהמות על מנת לשמור על איכות חיים גבוהה, וכי הרשות השופטת חייבת למצוא את האיזון בין שתי המגמות המנוגדות של שמירה על איכות חיים גבוהה ושמירה על הסביבה.

[לכתבה המלאה לחץ כאן - 621](#)

וגם: קנס בגובה 100.000 ₪ נגזר על דייגי עין תמר בגין זיהום מקור מים - [לחץ כאן - 622](#)